

Česká republika
Ústavní soud
NÁLEZ

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl mimo ústní jednání a bez přítomnosti účastníků v senátě složeném z předsedkyně Kateřiny Šimáčkové a soudců Ivany Janů (soudce zpravodaj) a Ludvíka Davida, ve věci ústavní stížnosti stěžovatelky Mgr. M. M., zastoupené Mgr. Vojtěchem Veverkou, advokátem, nám. Starosty Pavla 40, Kladno, proti usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 5. 2013, sp. zn. č. 30 Cdo 2810/2012, proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 4. 2012, sp. zn. 20 Co 104/2012 a proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 10. 11. 2011, sp. zn. 14 C 13/2011, za účasti Nejvyššího soudu, Městského soudu v Praze a Obvodního soudu pro Prahu 2, a za vedlejšího účastenství České republiky, Ministerstva spravedlnosti, takto:

- I. Usnesením Nejvyššího soudu ze dne 29. 5. 2013, sp. zn. č. 30 Cdo 2810/2012, rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 26. 4. 2012, sp. zn. 20 Co 104/2012 a rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 10. 11. 2011, sp. zn. 14 C 13/2011 bylo porušeno právo stěžovatelky na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 a odst. 3 Listiny základních práv a svobod.**
- II. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 5. 2013, sp. zn. č. 30 Cdo 2810/2012, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 26. 4. 2012, sp. zn. 20 Co 104/2012 a rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 10. 11. 2011, sp. zn. 14 C 13/2011 se zrušují.**

Odůvodnění:

I.

1. Ústavní stížností se stěžovatelka domáhala, aby Ústavní soud zrušil shora uvedená rozhodnutí obecných soudů, které prý porušily její základní práva garantovaná Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod v čl. 5 odst. 5 a čl. 6 odst. 1 a v čl. 10, čl. 11 a čl. 36 odst. 1, 3 Listiny základních práv a svobod.
2. Stěžovatelka se jako žalobkyně domáhala v řízení před těmito soudy přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu, vzniklou jejím neoprávněným a nepřiměřeně dlouho trvajícím trestním stíháním. Žádala Českou republiku - Ministerstvo spravedlnosti o zadostiučinění ve výši 5.000.000,- Kč, ministerstvo jí však poskytlo pouze částku 109.000,- Kč, zbytek

pak stěžovatelka uplatnila žalobou. Obvodní soud pro Prahu 2 žalobu rozsudkem ze dne 10. 11. 2011, sp. zn. 14 C 13/2011 zamítl, když dospěl k závěru, že přiznaná částka je adekvátní způsobené újmě i s ohledem na stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011 (sp. zn. Cpjn 206/2010, č. 58/2011 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek), který sjednotil judikaturu v otázce odškodňování podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (dále jen „zákon č. 82/1998 Sb.“).

3. Městský soud v Praze k odvolání stěžovatelky rozhodnutí změnil tak, že uložil žalované zaplatit stěžovatelce další částku ve výši 203.000,- Kč, ve zbytku rozsudek soudu prvního stupně potvrdil. Uvedl, že soud prvního stupně nezohlednil všechny výjimečné okolnosti případu a navýšil proto celkovou sumu, přiznanou stěžovatelce o uvedenou částku.
4. Nejvyšší soud ČR dovolání stěžovatelky proti uvedeným rozsudkům soudů obou stupňů odmítl. Přitom zejména uvedl, že přípustnost dovolání nemůže založit pouhý nesouhlas s výší přisouzeného zadostiučinění, neboť ta se odvíjí od okolností každého konkrétního případu, a nemůže sama o sobě představovat jiné řešení ve smyslu § 237 odst. 3 o.s.ř. a že při přezkumu výše zadostiučinění v zásadě posuzuje právní otázky spojené s výkladem podmínek a kritérií obsažených v § 31a odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb., přičemž výslednou částkou se zabývá až tehdy, byla-li by vzhledem k aplikaci tohoto ustanovení na konkrétní případ zcela zjevně nepřiměřená, což prý v daném případě není.

II.

5. Stěžovatelka v ústavní stížnosti uvedla, že byla dne 3. 6. 1999 zadržena Policií ČR a bylo jí sděleno obvinění z trestného činu zneužití pravomoci veřejného činitele dle 158 odst. 1 písm. a), b), c), odst. 2 a), c) a trestného činu poškozování cizích práv podle § 209 odst. 1 písm. a) trestního zákona za činy, jichž se měla dopustit v postavení starostky obce. Ze zadržení byla propuštěna až dne 5. 6. 1999 a následné přípravné trestní řízení proti žalobkyni trvalo více než tři roky. V řízení pak rozhodoval třikrát soud prvního stupně a třikrát soud odvolací, přičemž mezi jednotlivými úkony orgánů činných v trestním řízení byly často značné a neodůvodněné prodlevy. Stěžovatelka byla konečně dne 25. 2. 2010 pravomocně viny zcela zproštěna, zčásti proto, že soud zjistil, že se nejednalo o trestný čin a zčásti proto, že se obžalobou popsání jednání vůbec nestalo.
6. Dle názoru stěžovatelky řízení trvalo s přihlédnutím k povaze věci nepřiměřeně dlouhou dobu, přičemž ona sama k průtahům nijak nepřispěla. Celková délka řízení nebyla dána složitostí věci, ale především opakovaným vrácením věci soudu prvního stupně, tedy nekvalitním rozhodováním a průtahy v řízení jsou tedy jednoznačně přičitatelné státu. Téměř 11 let trvající trestní stíhání pochopitelně významně zasáhlo do osobnostních práv stěžovatelky a psychicky ji poznamenalo. Vzhledem k charakteru trestné činnosti, z níž byla obviněna, a postavení stěžovatelky byly informace o jejím trestním stíhání opakovaně zveřejňovány v hromadných sdělovacích prostředcích, čímž byla samozřejmě značně snížena její pověst a důstojnost.

7. Stěžovatelka byla po celou dobu vystavena negativním reakcím ze širokého okolí a musela nést náklady své obhajoby, což zasahovalo i do jejích majetkových práv. Strávila také dva dny v cele předběžného zadržení, přičemž zadržet ji přijeli policisté do jejího zaměstnání ve škole, což ji zde pochopitelně značně dehonestovalo před kolegy i studenty. Podle názoru stěžovatelky je třeba vzít v úvahu také skutečnost, jak závažnému obvinění čelila, tedy že byla po celou dobu ohrožena trestem odnětí svobody v délce až desíti let.
8. Stěžovatelka má za to, že v řízení o zaplacení přiměřeného zadostiučinění byla zejména porušena její práva na soudní ochranu a spravedlivý proces a že nebyla ochráněna její důstojnost, čest, pověst a jméno a bylo neoprávněně zasaženo do jejího soukromého a rodinného života, když jí za utrpenou újmu nebylo přiznáno dostatečné zadostiučinění. Obecné soudy sice konstatovaly, že trestní stíhání život stěžovatelky i její rodiny negativně zasáhlo, poškodilo nevratně její dobrou pověst, přispělo k jejímu přestěhování a po celou dobu stíhání ji vystavilo značnému stresu, avšak považovaly za adekvátní zcela nedostačující zadostiučinění v celkové výši 312.000,- Kč. Podle názoru stěžovatelky je třeba více zohlednit výjimečnost trestního řízení pro její psychiku, když byla dlouhodobě ohrožena nepodmíněným trestem odnětí svobody (který byl také nepravomocně uložen) a byla „vláčena médii“ jako osoba, která zapříčinila nedobry finanční stav obce, ve které vykonávala funkci starostky, to vše za situace, kdy předtím byla zcela řádně žijící a respektovanou osobou, pracující jako učitelka a ředitelka základní školy, a nikdy nebyla trestána. Stěžovatelka uzavřela, že jestliže v ČR nebudou soudy poškozeným přiznávat v obdobných případech odpovídající zadostiučinění v souladu s evropskými standardy, nebude zde prý existovat dostatečná ochrana proti uvedeným zásahům do základních práv a svobod.

III.

9. Ve vyjádření Nejvyššího soudu k ústavní stížnosti je uvedeno, že stěžovatelčino dovolání bylo odmítnuto pro absenci otázky zásadního právního významu ve smyslu § 237 odst. 1 písm. c) a odst. 3 občanského soudního řádu, ve znění účinném do 31. 12. 2012, když sama stěžovatelka zásadní právní význam napadeného rozsudku ve smyslu § 237 odst. 3 o.s.ř., nezbytný pro založení přípustnosti jejího dovolání při podání tohoto opravného prostředku vůbec netvrdila. Ostatně ani v předložené ústavní stížnosti Nejvyššímu soudu nevytýká, že by otázku přípustnosti jejího dovolání posoudil nesprávně a nepředkládá tedy prý ústavněprávní argumentaci, na kterou by mohl Nejvyšší soud v tomto svém vyjádření reagovat. Nejvyšší soud uvedl, že důvody svého rozhodnutí dostatečně osvětlil v odůvodnění napadeného usnesení, a není tak důvodu, aby je na tomto místě opakoval. Nejvyšší soud se proto domnívá, že napadeným rozhodnutím nebyla porušena stěžovatelčina základní práva, jak uvádí ve své ústavní stížnosti, a nelze tedy dovést nic jiného, než že ústavní stížnost proti jeho rozhodnutí není opodstatněná. Ústavnímu soudu proto navrhl, aby ústavní stížnost (pokud ji neodmítne) zamítl.
10. Městský soud v Praze ve svém vyjádření uvedl, že v dané věci bylo rozhodnuto o zadostiučinění žalobkyně za nemajetkovou újmu, způsobenou jí nesprávným úředním postupem, spočívajícím v nepřiměřené délce řízení, na podkladě § 31a

odst. 1 a 3 zákona č. 82/98 Sb. s využitím odpovídající judikatury Nejvyššího soudu, v jejichž rámci prý učinil soud úvahu o přiměřené výši zadostiučinění. Stížnost stěžovatelky údajně vychází pouze z její nespokojenosti s přiznanou výší zadostiučinění a její důvody nemají ústavněprávní rozměr; jsou prý toliko prostředkem k věcnému přezkumu Ústavním soudem jako třetí instancí, což jde mimo rámec činnosti i úlohy tohoto soudu, jak ve své judikatuře sám mnohokrát zdůraznil. Odvolací soud proto rovněž navrhl, aby stížnost byla jako zjevně neopodstatněná odmítnuta, případně zamítnuta.

11. Také Obvodní soud pro Prahu 2 konstatoval, že setrvává na argumentaci, obsažené v jeho rozsudku a nemá nic k doplnění.

IV.

12. Ústavní stížnost je důvodná.
13. Ústavní soud ve své rozhodovací činnosti upřednostňuje materiální pojetí právního státu a interpretaci právních předpisů z hlediska jejich účelu a smyslu. Při konečném zhodnocení důkazního materiálu a stěžejních okolností případu nemůže obecný soud postupovat libovolně, jeho vnitřní přesvědčení ústící v závěr a výrok musí být založeno na pečlivém zvážení všech okolností případu, jednotlivě i v jejich souhrnu. Tyto jeho úvahy se musí transparentním způsobem projevit v logickém a přesvědčivém odůvodnění. Jen potom lze verdikt soudu považovat za spravedlivý. Porušením práva na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod totiž bývá zejména skutečnost, kdy v hodnocení skutkových zjištění absentuje určitá okolnost, která vyšla v řízení najevo, eventuálně byla účastníky řízení namítána, nicméně obecný soud ji právně nezhodnotil v celém souhrnu posuzovaných skutečností, bez toho, že by odůvodnil její irelevantnost.
14. Ústavnímu soudu ve zkoumaném případě přísluší posoudit, zda obecné soudy při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění vycházely ze smyslu a účelu zákona č. 82/1998 Sb., a zda své závěry v tomto směru řádně, tj. srozumitelně a v souladu s pravidly logiky odůvodnily. Podle názoru Ústavního soudu obecné soudy při úvaze o výši náhrady za jednoznačně vzniklou a konstatovanou nemajetkovou újmu stěžovatelky pochybily tím, že nevzaly v úvahu všechna konkrétní daného případu a jeho individuální okolnosti, a to nejen ty, které jsou obsaženy v demonstračním výčtu § 31a odst. 3 písm. a) – e) jmenovaného zákona, aby byla naplněna ústavní dikce Listiny i v čl. 36 odst. 3, který zní: „Každý má právo na náhradu škody způsobenou mu nezákonným rozhodnutím soudu, jiného státního orgánu ... nebo nesprávným úředním postupem.“ Při tomto rozhodovacím postupu musí mít obecné soudy rovněž na zřeteli, do jaké míry a výše již k odškodnění došlo a kolik odškodňovaný subjekt obdržel např. za materiální újmu.
15. Obvodní soud pro Prahu 2 s odkazem na § 2, § 13 a § 31a zákona č. 82/1998 Sb. konstatoval, že v řízení, vedeném u Okresního soudu v Kladně pod sp. zn. 5T 14/2006 došlo k nesprávnému úřednímu postupu, spočívajícímu v nepřiměřené délce řízení, které od zahájení trestního stíhání trvalo téměř jedenáct let (10 let a 9 měsíců), přičemž ke značnému průtahy v řízení přispěla např. i nečinnost trestního soudu prvního stupně, jenž od vrácení spisu odvolacím soudem dne 27.

1. 2005 až do dne 23. 6. 2006 neučinil žádný úkon. Obvodní soud však dospěl k závěru, že adekvátní pro reparaci vzniklé nemajetkové újmy je žalovaným ministerstvem spravedlnosti již poskytnutá částka 109.000,- Kč, představující odškodnění za sedm let řízení, ve kterých docházelo k průtahům, při základní částce odškodnění 15.000,- Kč za rok trvání řízení (ve smyslu stanoviska Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. 4. 2011). Odvolací soud se ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně, že v trestním řízení, vedeném proti stěžovateli, došlo k nesprávnému úřednímu postupu, spočívajícímu v nepřiměřené délce řízení, avšak při úvaze o přiměřenosti výše peněžitého zadostiučinění za nemajetkovou újmu, která jí bezpochyby náleží, postupoval soud prvního stupně podle odvolacího soudu velmi zjednodušeně a odůvodnění svého rozhodnutí zjevně přizpůsobil názoru žalované ČR - Ministerstvu spravedlnosti, když nepřihlédl v závislosti na konkrétních okolnostech případu k zákonným kritériím, daným § 31a odst. 3 předmětného zákona. Odvolací soud rovněž vyšel ze stanoviska Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011, ale na rozdíl od prvostupňového soudu použil horní hranici v tomto stanovisku uvedeného rozmezí a navíc uvedenou částku navýšil o 50%; vyšla mu částka 312.000,- Kč, která je podle tohoto soudu odpovídající. Odvolací soud pak k podstatě věci v zásadě jen uvedl, že při přezkumu výše zadostiučinění posuzuje právní otázky spojené s výkladem podmínek a kritérií obsažených v § 31a odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb., přičemž výslednou částkou se zabývá až tehdy, byla-li by vzhledem k aplikaci tohoto ustanovení na konkrétní případ zcela zjevně nepřiměřená, což prý v případě stěžovatelky nenastalo.
16. S těmito závěry, které stručně shrnují podstatu názoru obecných soudů na výši zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu, se pro daný případ z ústavněprávního hlediska nelze ztotožnit.
17. Ústavní soud konstatuje, že ačkoliv je stanovisko Nejvyššího soudu důležitým vodítkem pro výpočet přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu, nezabavuje obecné soudy nižších stupňů povinnosti individuálně posuzovat každý případ a v závislosti na něm stanovit odpovídající zadostiučinění, a to eventuálně i výrazně mimo rozpětí, které obecně stanovil Nejvyšší soud.
18. Pokud stát zasahuje do autonomní sféry jednotlivce restriktivním způsobem, může tak učinit pouze tehdy, je-li to nutné k ochraně důležitých společenských zájmů (typicky v trestním řízení) a jednotlivci pak nezbyvá než takový zásah strpět. Poruší-li však přitom stát či jeho orgány sféru svobody a dobré pověsti konkrétního člověka zjevně nepřiměřeným způsobem, je za to zásadně objektivně odpovědný, a jedním z důsledků takové odpovědnosti je nutnost pečlivě zvážit výši následného zadostiučinění, aby nebylo nepřiměřené prožitým útrapám postiženého jednotlivce. Obecný soud je proto povinen při stanovování výše přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu, za kterou odpovídá stát a jeho orgány, vždy pečlivě zvažovat veškeré okolnosti, za nichž k újmě došlo a k závažnosti této újmy. Tyto úvahy nelze vždy a všude nahradit obecným stanoviskem a priori stanovujícím postup při takovém výpočtu, i kdyby se výjimky z tohoto postupu při řádné individualizaci konkrétní věci týkaly v praxi jen několika extrémních případů.
19. V dané věci nutno vycházet zejména ze dvou skutečností: Za prvé bylo jednoznačně prokázáno, že soudy se dopustily několika významných pochybení,

spočívajících v průtazích a nekvalitním rozhodování. Odvolací soud v předmětné trestní věci např. opakovaně vracel případ soudu prvního stupně, jenž se dopouštěl průtahů, aniž využil možnosti rozhodnout sám. Druhým, a ještě významnějším faktem jsou následky tohoto jednání, přičitatelného státu, pro veřejný i soukromý život stěžovatelky.

20. Ústavní soud ve své judikatuře již zdůraznil (srov. například nálezy sp. zn. IV. ÚS 642/05 In: Ústavní soud České republiky: Sbírka nálezů a usnesení - svazek 46, nálezy č. 133), že trestní řízení negativně ovlivňuje osobní život trestně stíhaného, na kterého je do okamžiku právní moci meritorního rozhodnutí třeba pohlížet jako na nevinného. Trestní stíhání výrazně zasahuje do soukromého a osobního života jednotlivce, do jeho cti a dobré pověsti, a to i tehdy, není-li stíhán vazebně. Takový zásah je pak citelnější o to více, je-li trestní řízení posléze skončeno zprošťujícím rozsudkem, kdy je konstatováno, že skutek, z něhož byl jednatel obviněn a obžalován, se nestal, případně nebyl trestným činem.
21. Existence samotného trestního řízení už jen tím, že vnáší do života obviněného značnou nejistotu, znamená pro něho významnou psychickou zátěž. Dochází-li v takovém řízení ještě k průtahům, pochopitelné pocity frustrace mohou vést k psychickému i fyzickému poškození takového jednotlivce. Navíc tam, kde je v sázce osobní, rodinný a pracovní život, občanská čest a dosavadní naprostá bezúhonnost, jsou důsledky o to závažnější, a vedou někdy k naprosté osobní, společenské a profesní likvidaci dotčeného člověka.
22. Tu je obecný soud nucen odpovědně přihlídnout ke všem nepříznivým následkům, vyvolaným takovým trestním řízením a zvážit jeho veškeré negativní dopady, dotýkající se zejména osobnosti integrity konkrétního poškozeného. Soud pak s ohledem na vždy jedinečné skutkové okolnosti takového individuálního případu určí výši finanční náhrady; pracuje zde vlastně s obecným právním principem přiměřenosti a posuzuje věc zejména v intencích životního postavení poškozeného před a po zásahu chybujících orgánů veřejné moci. Jedině takové rozhodnutí, přihlížející ke všem kritériím, které nutno vzít do úvahy v kontextu daného případu, je pak možno považovat za spravedlivé a ústavně konformní.
23. Stěžovatelka od počátku řízení poukazovala na to, že byla téměř jedenáct let trestně stíhána, přičemž byla silně a dlouhodobě dehonestována, a to i v hromadných sdělovacích prostředcích, a jak tím byla stresována. Uvedla, že pracovala třicet pět let jako učitelka základní školy a osm let ve funkci místostarostky a starostky obce. Všichni její známí a blízcí byli s trestním řízením konfrontováni, u každého soudního jednání byli přítomni zástupci tisku, někdy i televize, a ihned poté vyšly články, které popisovaly, co všechno měla obci prý způsobit. Na stěžovatelku i její děti bylo z tohoto důvodu dlouhodobě pohlíženo s nedůvěrou, a také v novém bydlišti, kam se v důsledku těchto událostí byla nucena přestěhovat, se jí lidé ptali, co provedla, vzhledem k tomu, že věc byla natolik medializována.
24. Ústavní soud již mj. uvedl (usnesení sp. zn. III. ÚS 3079/13), že okolnostmi rozhodnými pro vznik újmy hodné peněžitého odškodnění mohou být např. způsob vedení řízení, procesní taktika jeho účastníků, ale i jejich individuální charakterové rysy či životní zkušenosti. Ústavnímu soudu v této souvislosti

konvenuje závěr, dle něž nelze srovnávat nemajetkovou újmu, spočívající např. v pocitech úzkosti, nejistoty, ve ztížení společenského postavení či v poškození dobrého jména, způsobenou vedením trestního řízení proti člověku dosud netrestanému a zastávajícímu významnou společenskou veřejnou funkci, s řízením vedeným proti osobě již v minulosti vícekrát trestané, která se navíc i v době předmětného trestního stíhání nacházela ve výkonu trestu.

25. Věc lze zjednodušeně vyjádřit jako obecně povědomý lidský příběh štětu s mocí: stát po dlouhá léta bezdůvodně trápil slušného a bezúhonného člověka. Vzal mu dobrou pověst, klidný spánek a práci, kterou měl rád. Když se postižený domáhal zadostiučinění, stát se zachoval v podstatě jako opatrný úředník a jakoby na lékárnických vahách odvažoval míru své odpovědnosti, neboť se obával, že věci jako precedentu by mohli využít s odvoláním na presumpci nevinu i skuteční zločinci, kterým se jejich činy nepodařilo prokázat.
26. Nedokáže-li však podobné případy v řízení o přiznání přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu stát (reprezentovaný nezávislými soudy) odlišit a adekvátně finančně klasifikovat i ve vztahu k dalším odškodněním dotčeného subjektu, potom nemůže dostát svému poslání v demokratické společnosti a být státem skutečně právním a ústavním. Jedná se totiž o tu nesmírně důležitou a od právního státu neoddělitelnou oblast, kdy, řečeno slovy klasiků ústavního práva, stát dozírá sám na sebe.
27. Ústavní soud je dalek toho, aby v daném případě sám přesně určoval finanční částku, která stěžovatelce po právu náleží ve smyslu čl. 36 odst. 3 Listiny, resp. dával podrobný návod pro její výpočet; to není a ani nemůže být jeho úkolem. Zrovna tak Ústavní soud netvrdí, že taková suma odpovídá požadavku stěžovatelky na zadostiučinění ve výši 5.000.000,- Kč. Rozhodně však z ústavního hlediska nelze vzhledem ke všem okolnostem věci, které vyšly najevo, považovat za přiměřenou dosud přiznanou částku ve výši 312.000,- Kč. Obecné soudy musí znovu odpovědně zvážit veškeré klíčové okolnosti tohoto mimořádného případu a rozhodnout; odůvodnění jejich rozhodnutí však již nesmí vykazovat shora vytknuté ústavněprávní deficity a ve výsledku působit jako nespravedlivé rozhodnutí.
28. Ústavní soud tedy z uvedených důvodů ústavní stížnosti vyhověl a napadená rozhodnutí obecných soudů zrušil pro porušení základního práva stěžovatelky, zakotveného v článku 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Poučení: *Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.*

V Brně 29. dubna 2014

Kateřina Šimáčková, v.r.
předsedkyně senátu